

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра суспільних наук

Силабус навчальної дисципліни
«Ораторська майстерність науковця»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3 кредити ЄКТС.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять: Кафедра суспільних наук Одеса, вул. Ольгіївська, 13
Викладач (-і)	К. філол. н., доцент Сікорська О.О. К. філол. н., ст. викл. Шаніна О.С.
Контактна інформація	0984196686 kafedral1@ukr.net Кабінет кафедри суспільних наук, вул. Ольгіївська, 13 Очні консультації: згідно з графіком кафедри суспільних наук (Чт 14.00-16.00; Сб 10.00-14.00) Онлайн консультації: згідно з графіком кафедри суспільних наук (Чт 14.00-16.00; Сб 10.00-14.00) на платформі Microsoft Teams

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни - історія риторики, становлення та розвиток ораторського мистецтва від найдавніших часів до сьогодення, риторичні закони, теорія красномовства, стратегія та тактика ораторської діяльності.

Ораторська майстерність допомагає навчитися виголошувати різні види промов, вести дискусію, бесіду, нараду. Предметом вивчення сучасної риторики є загальні закономірності мовної поведінки, які виявляються в різних ситуаціях спілкування. Сучасна риторика сприяє формуванню мовної особистості; пошуку оптимальних методик спілкування; удосконаленню механізмів взаєморозуміння учасників комунікації.

Мета дисципліни: оволодіння базовими знаннями класичної і сучасної риторики як науки про мисленнєво-мовленнєву діяльність, спрямованої на переконання, на досягнення цілей у процесі мовної комунікації; поглиблення знань з основ формування практичних навичок риторичних промов у різних комунікативних ситуаціях.

Завдання дисципліни:

1. проаналізувати зразки промов визначних ораторів минулого і сучасності та опанувати технікою виголошення усних промов для засвоєння риторичної термінології
2. виробити у аспірантів навички уважного і критичного ставлення до свого мовлення і суспільної мовної практики, оволодівши практичними вміннями побудови виголошуваних текстів та їх аналізу

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра суспільних наук

3. формування мовної особистості; пошук оптимальних методик спілкування, вдосконалення механізмів взаєморозуміння учасників комунікації, формування національно-мовної особистості, комунікативних навичок майбутніх спеціалістів, студіювання особливостей фахової мови.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- теоретичні відомості про життя та ораторську діяльність відомих риторів минулого і сучасності;
- основні риторичні закони;
- види та жанри публічних виступів за метою мовлення і сферою застосування, особливості їх творення та виголошення;
- основні вимоги до усного публічного виступу;
- вимоги до кожного етапу роботи над промовою;
- вимоги до оратора та особливості утримання уваги слухачів.

Вміти:

- продукувати власні публічні виступи різних жанрів та видів (за метою мовлення, за сферою застосування);
- вести діалоги на визначену тематику;
- детально аналізувати прослуханий чи прочитаний текст публічного виступу;
- вести розгорнутий монолог (лекцію, доповідь, повідомлення з фахової проблематики);
- володіти етикою оратора;
- добирати мовні засоби залежно від ситуації спілкування та жанру публічного виступу;
- адаптувати текст відповідно до цільової настанови та рівня підготовленості слухачів.
- застосовувати техніку мовлення, що містить оптимальну ритміку та доречний темп мовлення;
- володіти чіткою та ясною артикуляцією звуків, голосовою динамікою та інтенсивністю, мелодикою мовлення, свідомими навичками постановки логічного наголосу;
- етично вести коректну суперечку;
- послуговуватися стратегіями та тактиками створювати та читати лекції;
- виголошувати наукові доповіді та повідомлення;
- моделювати професійні дії;
- робити самоаналіз результатів власних дій;
- керувати аудиторією, послуговуючись вербальними та невербальними прийомами презентації наукової спрямованості, у т.ч. електронної, застосовувати методи мовного оформлення.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання.

Дисципліна буде викладатися у формі семінарських занять (46 годин); організації самостійної роботи здобувача (44 години).

Методи навчання.

Семінарські заняття. При проведенні семінарських занять використовуються методи: діагностування (бесіда, спостереження, тестування, творчі та самостійні роботи); інформування (демонстрація, консультування, розповідь, групове навчання, підсумковий тестовий контроль); самостійна робота (дослідження наукових та інформаційних джерел); практична робота (виконання тренувальних вправ та завдань); розвиток творчої діяльності (здійснення мовних розвідок); операційний метод (ділові ігри, самокритика, розв'язання

комунікативних ситуацій).

Зміст навчальної дисципліни.

Тема 1. Предмет ораторської майстерності.

Визначення ораторської майстерності. Модуси публічного виступу. Ораторське мистецтво і "воля до влади". Загальна характеристика розділів ораторської майстерності.

Тема 2. Інвенція.

Поняття про стратегію оратора. Типи підготовки до публічного виступу. Джерела знаходження матеріалу. Топіка. Аргументація й критика. Структура та види аргументації. Поняття про критику та її види. Види аргументів. Моделювання аудиторії.

Тема 3. Диспозиція.

Вступ до промови. Головна частина. Способи подання матеріалу. Типові помилки в аргументації та критиці. Завершення промови.

Тема 4. Елокуція.

Форми мовленнєвого впливу. Риторичні фігури. Тропи. Тема.

Тема 5. Меморія. Акція

Способи запам'ятовування промови. Інтонування. Техніка дихання і техніка мовлення. Композиційні частини промови.

Тема 6. Образ оратора.

Образ аудиторії. Подолання опору аудиторії. Риторичний ідеал. Аналіз публічного виступу.

Тема 7. Ефективна мовна комунікація.

Слухання як передумова грамотного мовлення: рефлексивне і нерелфлексивне слухання. Оратор і аудиторія. Класифікація ораторського мовлення. Контакт з аудиторією. Врахування особливостей аудиторії.

Тема 8. Тактика переконання.

Основні види переконання. Вплив на підсвідомість Тактика переконання. Типи співрозмовників. Риторичні методи. Спекулятивні прийоми.

Тема 9. Психологічні принципи впливу на людину під час спілкування:

Принцип контрасту; принцип взаємного обміну; принцип соціального доказу; принцип прихильності; принцип схожості.

Тема 10. Конфлікт у діловому спілкуванні.

Поняття про конфлікт. Типологія конфліктів. Причини виникнення конфліктів. Структура конфлікту. Динаміка конфлікту. Стратегія поведінки в конфліктній ситуації.

Тема 11. Невербальні засоби впливу

Невербальні засоби оратора. Кінетичні особливості невербального спілкування. Жести і пози. Можливість підробити мову рухів. Міміка. Такесика. Візуальний контакт. Проксемічні особливості невербального спілкування.

Тема 12. Зони і території. Особиста територія. Зональні простори та їх практичне використання. Зональні простори у різних націй.

Тема 13. Форма аргументації.

Поняття про форму аргументації. Поняття про дедуктивне міркування. Дедуктивна аргументація. Форми дедуктивних міркувань. Поняття про правдоподібне міркування. Правдоподібна аргументація. Форми індуктивних міркувань.

Тема 14. Правила побудови індуктивної аргументації.

Форми міркувань за аналогією. Правила побудови аргументації за аналогією. Алгоритм визначення форми аргументації.

Тема 15. Правила та помилки в суперечці.

Правило свободи. Правило тягаря доведення. Правило релевантності аргументації. Правило завершення суперечки. Типові помилки.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра суспільних наук

Тема 16. Прийоми впливу в суперечках.

Поняття про прийом впливу в суперечці. Коректні та некоректні прийоми. Прийоми мовного впливу. Софізми в суперечках. Тактичні прийоми впливу в суперечках.

Тема 17. Психологічні прийоми впливу в суперечках.

Невербальні прийоми впливу в суперечках. Складники невербальної комунікації. Мова поз і жестів. Мова міміки. Мова простору.

Тема 18. Ефективна мовна комунікація.

Слухання як передумова грамотного мовлення: рефлексивне і нерелфлексивне слухання. Практичні правила переконання.

Тема 19. Тактика переконання.

Психологічні принципи впливу на людину під час спілкування. Невербальні засоби оратора.

Тема 20. Поняття про стратегію оратора.

Типи підготовки до публічного виступу. Джерела знаходження матеріалу. Топіка. Аргументація й критика. Структура та види аргументації. Поняття про критику та її види. Види аргументів. Моделювання аудиторії.

Перелік рекомендованої літератури

1. Ораторська майстерність : підручник / Р.С. Кацавець. - вид. 3-тє, доповн. - Київ : Алерта, 2021. - 250 с.
2. Ораторська майстерність : підручник / Р.С. Кацавець. - 2-ге вид., доповн. - К. : Алерта, 2018. - 216 с.
3. Основи ораторської майстерності: навчальний посібник / Серета Н. В., Квасник О. В. - Харків : НТУ «ХП», 2019. - 304 с.
4. Серета Н. В. Основи ораторської майстерності: навчальний посібник / Серета Н. В., Квасник О. В. - Харків : НТУ «ХП», 2019. - 304 с.
5. Риторика : підручник / Зоряна Куньч, Галина Городиловська, Ірина Шмілик. - 2-ге вид., допов. - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. - 496 с.
6. Риторичний практикум: навчальний посібник / З. Й. Куньч, Г. П. Городиловська, Я. Б. Турчин, О. Г. Литвин, Л. В. Харчук, Н. І. Голубінка, Т. Я. Конівіцька, І. Б. Ментинська. - Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. - 212 с.

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю:

- усний контроль: індивідуальне опитування за питаннями відповідної теми;
- письмовий контроль: оцінювання розв'язання завдань;
- тестовий контроль: оцінювання виконання тестових завдань за темами.

Критерії поточного оцінювання на семінарському занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Аспірант виявляє особливі творчі здібності, вмє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вмє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.
Добре «4»	Аспірант вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і виконує завдання у нестандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра суспільних наук

Задовільно «3»	Аспірант відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.
Незадовільно «2»	Аспірант володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у семінарських заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота аспірантів, яка передбачена темою заняття разом з аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті. Засвоєння тем, які виносяться лише на самостійну роботу, перевіряється на останньому занятті.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-наушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра суспільних наук

- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії: Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.